

ผลกระทบ
ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม
พ.ศ. ....

---

๑. หลักการและเหตุผล

โดยที่โบราณราชประเพณี สถาบันพระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาของชาติมาโดยตลอด ซึ่งคณะสงฆ์ได้ดำเนินการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมอันเป็นส่วนเฉพาะของการศึกษาของคณะสงฆ์ควบคู่กันไปกับการศึกษาวิชาสามัญ แต่ปัจจุบันการสนับสนุนส่งเสริมของรัฐยังไม่ครอบคลุมให้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้วยดีจากภาครัฐ และสามารถบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์และของชาติได้เป็นอย่างดี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ....

กอปรกับรัฐบาลและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปประเทศ โดยบัญญัติให้การปฏิรูปประเทศ เป็นหมวดหนึ่งในรัฐธรรมนูญ และได้บัญญัติถึงเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศไว้ ๓ ประการ คือ ๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ ๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ ๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้มีการดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยใน ๗ ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านการศึกษาด้านเศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ

การปฏิรูปประเทศในด้านอื่น ๆ ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาเป็นวาระสำคัญที่คณะสงฆ์และรัฐต้องร่วมกันดำเนินการให้สำเร็จเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านการศาสนศึกษา คณะสงฆ์และรัฐได้ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. .... เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ให้มีคุณภาพ และเพื่อให้โอกาสพระภิกษุสามเณร ได้ศึกษาพระธรรมวินัยอย่างทั่วถึง เพราะได้เหตุประจักษ์แล้วว่า การที่พระภิกษุสามเณรประพฤติล่วงละเมิดพระธรรมวินัย หรือสอนผิดเพี้ยนจากพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ เพราะไม่ได้รับโอกาสการศึกษาพระปริยัติธรรม อีกทั้ง ยังมีเยาวชนอีกเป็นจำนวนมากที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พ่อแม่หย่าร้างกัน ฐานะทางบ้านยากจน เป็นต้น จึงได้บรรพชาเป็นสามเณรเข้ามาศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดังนั้น การศึกษาพระปริยัติธรรม จึงเป็นการจัดการศึกษาเพื่อสงเคราะห์เยาวชนผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในภาคปกติให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กฎหมายกำหนดควบคู่ไปกับการศึกษาพระธรรมวินัย

ร่าง พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. .... จึงเป็นแนวทางในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านการศาสนศึกษา ที่สำคัญ ที่จะส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม บาลี และสามัญศึกษา ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และแผ่ขยายออกไปอย่างทั่วถึง

๒. ผลกระทบด้านสังคม

ร่าง พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. .... เป็นภารกิจที่สำคัญในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านการศาสนศึกษา ตามนโยบายของรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อให้การศึกษาพระปริยัติธรรม มีกฎหมายรองรับอย่างถูกต้อง และได้รับการอุดหนุนงบประมาณจากรัฐอย่างเหมาะสม เพื่อให้โครงสร้างการบริหารการศึกษาสงฆ์ได้รับการพัฒนาให้มีระบบและมาตรฐานทั้งในระดับภาพรวมของประเทศ ในระดับภาค ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และในระดับวัด และเพื่อให้ครูสอนและบุคลากรทางการศึกษา มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพและมีแรงจูงใจที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากครูสอนและบุคลากรทางการศึกษา เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ถ้าหากไม่มีความเจริญมั่นคง และขาดแรงจูงใจหรือสวัสดิการที่เหมาะสมดังเช่นระบบการศึกษาอื่นแล้ว ย่อมจะส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาอย่างร้ายแรง

ร่าง พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. .... มีผลกระทบโดยตรงกับพระภิกษุสามเณร ทั่วประเทศ ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ รูป รวมถึงคฤหัสถ์ส่วนหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ประมาณ ๕,๐๐๐ คน ในประเด็นดังนี้

๑. พระภิกษุ สามเณร ได้รับโอกาสศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง
๒. โครงสร้างการบริหารการศึกษาสงฆ์ได้รับการพัฒนาให้มีระบบและมาตรฐานทั้งในระดับภาพรวมของประเทศ ในระดับภาค ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และในระดับวัด
๓. ครูสอนและบุคลากรทางการศึกษา มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพและมีแรงจูงใจที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากครูสอน และบุคลากรทางการศึกษา เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ถ้าหากไม่มีความเจริญมั่นคง และขาดแรงจูงใจหรือสวัสดิการที่เหมาะสมดังเช่นระบบการศึกษาอื่นแล้ว ย่อมจะส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา

นอกจากนี้ ประชาชนและสังคมไทยโดยส่วนรวมทั้งประเทศ ย่อมได้รับผลกระทบจากพระราชบัญญัตินี้ในประเด็นดังนี้

๑. เกิดสังคมอุดมปัญญา เนื่องจากเยาวชนและประชาชนได้รับการศึกษาและอบรม สั่งสอนตามหลักพระธรรมวินัยที่ถูกต้องและทั่วถึง โดยพระภิกษุสงฆ์ผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและวัตรปฏิบัติที่งดงาม
๒. ประชาชนมีความสามัคคี ประองคอง สมานฉันท์ ตามนโยบายของรัฐบาล เนื่องจากพระพุทธศาสนาสอนมุ่งเน้นหลักธรรมที่สร้างความสามัคคี เช่น หลักสาราณียธรรม คือ ให้ทำ พูด คิด ต่อกันด้วยเมตตาจิต มองเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมและกฎระเบียบของสังคม ยอมรับในความคิดเห็นที่ต่างกัน และรู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน
๓. สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความเจริญมั่นคง เนื่องจากหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาสอนให้เยาวชนและประชาชนทั่วไป มีจิตสำนึกที่ดีงามและสร้างสรรค์ กตัญญูกตเวที ต่อผู้มีอุปการคุณ และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
๔. ปัญหาสังคมลดลง เนื่องจากพระพุทธศาสนาสอนมุ่งเน้นให้ปฏิบัติตามศีล ๕ ซึ่งถือเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานหรือหลักมนุษยธรรมของมวลมนุษยชาติ

๒. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ร่าง พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. .... จะสามารถขับเคลื่อนภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายได้ ต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐโดยเฉลี่ยต่อปี ประมาณ ๓ พันล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดการศึกษา ตามรายการดังนี้

ก. งบดำเนินงาน จำนวน ๒,๙๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองพันเก้าร้อยล้านบาทถ้วน) แบ่งเป็น

๑. ค่าภัตตาหาร/น้ำปานะ ผู้เรียน ๒๒๘,๒๐๐ รูป
๒. ค่าหนังสือเรียน/สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ๒๒๘,๒๐๐ รูป
๓. ค่าตอบแทนครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา ๑๕,๐๐๐ รูป/คน
๔. ค่าสวัสดิการของครูสอนและบุคลากรทางการศึกษา
๕. ค่าดำเนินโครงการ/กิจกรรม พัฒนาครูสอนและบุคลากรทางการศึกษา
๖. ค่าดำเนินโครงการ/กิจกรรม พัฒนาผู้เรียน
๗. ค่าเครื่องอุปโภคของผู้เรียนและครูสอน
๘. ค่าสาธารณูปโภคของโรงเรียน สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา
๙. ค่าครุภัณฑ์ และวัสดุ

ข. งบลงทุน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งร้อยล้านบาทถ้วน) แบ่งเป็น

๑. ค่าปรับปรุง ซ่อมแซม อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด
๒. ค่าปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของโรงเรียน สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา
๓. ค่าก่อสร้างอาคารสำนักงาน อาคารเรียน

รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษา โดยที่การจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมดังกล่าวนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมประเทศ ทั้งทางตรงและทางอ้อม กล่าวคือ

๑. สถานศึกษาพระปริยัติธรรม ได้แก่ วัด และโรงเรียนพระปริยัติธรรม รวมถึงพระภิกษุสามเณร ทั่วประเทศ และคฤหัสถ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้รับงบประมาณสำหรับจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมแล้ว ย่อมกระตุ้นเศรษฐกิจโดยการใช้จ่ายในการจัดการศึกษาและใช้จ่ายในการดำรงชีวิต

๒. พระราชบัญญัตินี้อำนวยความสะดวกให้กับประเทศชาติในวงกว้าง เนื่องจากเยาวชนของชาติได้เข้ามาบวชเรียนตามหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมดำรงตนเป็นศาสนทายาท ได้รับการบ่มเพาะฝึกหัดขัดเกลาตามหลักของพระพุทธศาสนา นับว่าเป็นผู้มีความรู้ คู่คุณธรรม ซึ่งเป็นบุคคลที่พึงประสงค์ของสังคมไทย แม้จะดำรงตนอยู่ในเพศบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ก็ตาม ถือว่าเป็นคนดีมีคุณภาพที่จะสร้างสรรค์สังคมไทยให้มีความเจริญมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างแน่นอน
